

Rajska šetnja od Valjeva do Jerininog grada

Boris SUBAŠIĆ | 10. mart 2018. 09:57 |

Oživila klisura reke Gradac jedna od najlepših i najživopisnijih u Srbiji. Planinari i rekreativci napunili staze po liticama, a sportski ribolovci gaze kroz reku
<http://www.novosti.rs/vesti/turizam.90.html:715607-Rajska-setnja-od-Valjeva-do-Jerininog-grada>

Foto: B.Subašić

REKA Gradac nabujala je ovih dana od otopljenog snega s litica okolnih bregova, ali je i dalje kristalno bistra duž celog toka kroz živopisnu klisuru - od izvora, nedaleko od drevnog Jerininog grada, do Valjeva gde se uliva u Kolubaru. Šumni tok reke sad budi iskonsko strahopoštovanje, ali ova planinska lepotica je gostoljubiva i duž obale ostavlja dovoljno mesta za ljubitelje prirode koji u velikom broju dolaze da uživaju u šetnji. Pored planinara, na stazama po liticama klisure i bregovima, početak ribolovne sezone vratio je ljude i u vode Gradca. Po njegovim brzacima od 1. marta sportski ribolovci uprkos niskoj temperaturi i snažnoj struji stoički gaze i zabacuju udice igrajući žmurke s lukavom pastrmkom.

Mnoštvo je obeleženih staza kojima se može obilaziti jedna od najlepših i najpitomijih srpskih klisura, a pomoć posetiocima će uvek pružiti brojni rendžeri Ekološkog društva Gradac koji patroliraju i brinu da lepota ovih izuzetnih predela ne bude narušena.

Možda je najlepša ona koja vodi drevnom karavanskom rutom iz Podrinja ka dolini Kolubare, čas prateći rečni tok, čas penjući se na grebene iznad klisure. Beogradsko planinarsko društvo "Krug" je prošle nedelje prošlo rutu koja tradicionalno počinje ili se završava kod vodenice "Eko kluba Gradac", nedaleko od centra Valjeva. Planinari tu pune rančeve mirišljavim brašnom koje curi ispod starih kamenih žrvnjeva i nastavljaju uređenom gradskom šetališnom stazom uz kej, kraj živopisnih restorancića i vikendica, do kraja velike Deguričke pećine.

Degurička pećina

Staza odatle vodi ka manastirima Ćelije i Lelić, živim svetinjama valjevskog kraja u koje mnoštvo vernika dolazi na poklonjenje moštima savremenih srpskih svetitelja, vladike Nikolaja Žičkog i Ave Justina Popovića. Jedan pešački put vodi i preko Ćelijskog brda gde su arheolozi prošle godine otkrili ruševine malog rimskog, vizantijskog i prednemnjičkog srpskog utvrđenja - Gradca, po kome su klisura i reka dobile ime.

Manastir Lelić

Na putu ka izvoru reke, na mestu Vratoca, pitomom proširenju klisure pod liticom Šareno platno, prolazi se uz ostatke kasnoantičkog hrama, a preko reke na stenama se naziru zidine velike episkopske crkve iz 6. veka, najstarijeg i najznačajnijeg hrišćanskog

spomenika valjevskog kraja, koju su prema arheološkim nalazima Srbi koristili već u 9. i 10. veku. Ovaj hram nalazio se na ulazu ogromnog rimskog, vizantijskog i na kraju srpskog utvrđenog grada, koji je u narodnoj mašti pripisan Proklesoj Jerini.

ĆELIJE I LELECI

Na liticama duž puta, od Ćelija do Jerininog grada, vide se mnoge pećinice i potkapine koje su kao ćelije za tihovanje koristili srednjovekovni isposnici, pa je po njima i manastir dobio ime. Predanje kaže da se u doba turskih najezi narod skrivao u isposnicama i branio među starim zidinama, pa je gradsko brdo nazvano i Branig, a obližnje selo Brangović. Ime sela Lelić po jednoj legendi potiče od leleka srpskih zbegova koje su ovde tokom Druge seobe pod patrijarhom Arsenijem Šakabentom presrele Osmanlije i načinile užasan pokolj hiljada žena i dece.

Arheološko nalazište na Čelijskom brdu